

Fővárosi Örmény Klub 2006. május 18., 17 óra
(Magyarok Háza, Budapest)

• **Örmény kultúra Szamosújváron**
Tokodi Gábor István (PPKE-BTK) dokumentumfilmje

- **Örmény képek a magyarországi visszafoglaló háborúkban**
Előadó: **Kerekes Dóra** (Magyar Országos Levéltár)
A klubestet az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület
és a Fővárosi Örmény Önkormányzat rendezi

* * *

Joikits Attila

Szilágysomlyói örménymagyarok

Mester Zsolt: Koppantó című családregejében (1979. Kriterion, Bukarest) megemlíti *Albin Kajetanowicz* őrnagy nevét. Első látásra lengyel származásúnak tűnik, a római katolikus egyháznál jegyezték be házasságát a helybeli Brandt családból származó hölgygel. Lovassági kapitányként tevékenykedett 1916-ban, szülei *Rudolf* és *Romáskán Antónia* bárónő. Rádáuti-ban született (Bukovina) 1883-ban. Vallása: örmény-katolikus. Bukovina: Ausztria - Magyarország része a középkorban, lengyel felségterület rövid időre. Özvegye hivatalos igazolást kapott Piotrkow város polgármesteri hivatalától, amelyben igazolják, hogy „*az elhalálozott Albin Kajetanowicz őrnagy, a ... méntelep volt igazgatójának özvegye Elena Kajetanowicz úrhölgy férjével 1917-től 1923-ig élt Piotrkowban.*” (Igazolás: 1924-ből). A lengyel-magyar-örmény leszármazott (a magyart Szilágysomlyón „vette fel”, a kistemetőben temették el.)

A Házsongárdi temetőben sétálva, a főkapuval szembeni úton szép sírbolt látható a jobboldalon, *Donogán Gergely* sírboltja felirattal. Földbirtokos volt (Szilágysomlyón született, Varsolc, Krasznarécse), 1875-ben született, 1912-ben nősült, felesége Gasner Ágnes, gyermekeik: Katalin (szül: 1915-ben, férje: dr. Szentpéteri Elemér, nemrég haltak meg), Gergely és Róza (szül. 1919-ben), mindketten elkerültek a városból. Szentpéteriné Donogán Katalinnak nagyszámú leszármazottja él szétszórva Erdély-szerte, Nagybányán, Nagyenyeden és itthon is. Elemér fiuk Somlyó-Újlakon gazdálkodik feleségével, a visszakapott birtokon.

Közismert nagycsalád a Lázár. Kronológiai sorrendbe véve őket, elsőként *Lázár Ignatiust* kell megemlíteni 1782-ből! Őt követi *Lázár Ödön* (városi alkapitány, 1861-1901) és gyermekei: Antal (szül: 1897), Mária-Ágnes (szül: 1898), József (szül: 1900), és Ödön (szül: 1901). A családból ma is élnek a városban, a legfiatalabb nemzedékből nemrég két ügyes, életrevaló fiút volt szerencsém tanítani. Bár a „Gyökerek” régebbi számaiban már megpróbáltam a Szilágyság, s elsősorban Szilágysomlyó örmény-magyar családjait, azoknak sorsát felderíteni, megóvni a teljes enyészettől, feledéstől, most kiegészítésként közlöm *Paskuj Antal* nevét (1870-ben született, 1902-ben nősült), felesége *Tüzes Mária*.

Korbuly Veronika (szül: 1837-ben, meghalt 1907-ben), férje néhai Fejér Gergely. *Tárkányi Gerő* ügyvédsegéd, nősülésekor (1929) örmény-katolikus hitű. *Mihály Mózes*, *Gergelyffy Eszter*. Leszármazottai élnek (az unoka és két gyermeke, egyetemisták, Soós névre hallgatnak). A Simay család tagjai közül Margit 1914-ben kötött házasságot Haller Lászlóval. *Simay Miklós* házastársa Bokros Melitta. Leszármazottai Magyarországon élnek, szilágysági kirándulásukkor találkoztam velük. Jó érzéssel tapasztaltam érdeklődésüket a város iránt.

Biztos másokban is felmerül az örök kétkedés, van-e értelme beletekinteni múltunkba? S választ kapok sokaktól: igen, van értelme, hiszen a sokszor zűrzavaros jelent, s még inkább a jövőt alakítgatjuk. A „Gyökerek” írásbelisége, rendezvényei legalábbis erről tanúskodnak.

* * *

Bakó Botond

Izmael László emlékére (1924-2005)

Nagyenyeden elhunyt *Izmael László* történelem-orsz szakos tanár. 1947-től volt tanára a Bethlen Kollégiumnak, majd 1956-58 és 1963-1978 között igazgatója. Közel két évtizedig igen nehéz időkben vezető-